

Výsledková listina

XXVII. Národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník 2008

Odborná porota Národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník 2008 uděluje tato čestná uznání:

Karlu Čechovi za herecký výkon v roli Krále v inscenaci Kocour v botách

Báře Bauerové za herecký výkon v roli Hlavopletky v inscenaci O tlusté Matyldě

Pavlu Polakovičovi za herecký výkon v roli Břichobola v inscenaci O tlusté Matyldě

Odborná porota Národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník 2008 uděluje tyto ceny:

Souboru Na poslední chvíli ZUŠ Ostrov za kolektivní souhru v inscenaci Ostrovské pověsti

Ondřeji Lechnýřovi za herecký výkon v roli Vypravěče, Hospodského a Velebníčka v inscenaci O tlusté Matyldě

Jiřímu Dědourkovi za herecký výkon v roli Martina Kabáta v inscenaci Hrátky s čertem

Janu Pokornému za herecký výkon v roli Lucia v inscenaci Hrátky s čertem

Lucii Veličkové za režijně-pedagogické vedení inscenace Ostrovské pověsti

Janu Šváchovi za textovou předlohu inscenace O tlusté Matyldě

Divadelnímu spolku Trdla při O. S. Thalia Vyškov za dramaturgii inscenace Kuře Čtvrťka

Lucii Auerswaldové-Babákové za scénografické řešení inscenace Měla babka čtyři jabka

Jaroslavu Vondruškovi za režii inscenace Měla babka čtyři jabka

Martinu Kolářovi za textovou předlohu inscenace Zelené prasátko

Divadelnímu spolku Tyl Rakovník za inscenaci O tlusté Matyldě

Divadelnímu spolku Trdla při O.S. Thalia Vyškov za inscenaci Kuře Čtvrťka

Divadelnímu spolku Vojan Libice nad Cidlinou za inscenaci Měla babka čtyři jabka

Divadlu De Facto Mimo Jihlava za inscenaci Zelené prasátko

Odborná porota Národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník 2008 doporučuje do programu Jiráskova Hronova 2009 tyto inscenace (podle abecedy bez uvedení pořadí):

Kuře Čtvrťka Divadelního spolku Trdla při O.S. Thalia Vyškov

O tlusté Matyldě Divadelního spolku Tyl Rakovník

Zelené prasátko Divadla De Facto Mimo Jihlava

Odborná porota Národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník 2008 nominuje do programu Jiráskova Hronova 2009 inscenaci:

Měla babka čtyři jabka Divadelního spolku Vojan Libice nad Cidlinou

Závěrečná zpráva poroty

Letošní XXVII. ročník národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA RAKOVNÍK 2008 byl v mnohém výjimečný a jedinečný. Jsem rád, že mohu říci, že v tom pozitivním slova smyslu. Onu výjimečnost a jedinečnost vidím především v rovině kvalitativní. Nepamatuji, že by se na této přehlídce objevila více než polovina soutěžních inscenací, jež svou výslednou kvalitou výrazně převyšují běžnou úroveň produkce činoherního divadla pro děti. Příjemným překvapením je beze sporu i celková šíře a různorodost použitých prostředků divadelního jazyka v jednotlivých inscenacích a hlavně jejich účelnost a působivost. Naštěstí se na POPELCE již řadu let (až na nečetné výjimky) neobjevují textové předlohy, které by díky své problematické kvalitě již předem odsoudily výsledné inscenace do vod rychlého zapomenutí. A oblast činoherního divadla pro děti takovými tituly opravdu nestrádá... Vyvarovat se těmto „škvárům“ znamená hledat v neprobádaných vodách a často zapojit i autorského ducha. Je více než potěšitelné, že se zmiňované autorství promítlo v dramaturgické přípravě prakticky v osmi z devíti soutěžních inscenací a z tohoto pohledu v případě devátém, tj. v Drdových Hrátkách s čertem došlo k významné a účelné textové redukci. V této souvislosti je nutné zásadním způsobem vyzdvihnout původní textové předlohy, a to především pohádku Jana Šváchy O tlusté Matyldě a text Olgy Pítelové a Ivy Šmelové na motivy španělské pohádky Kuře Čtvrtka. Zanedbatelný rozhodně není ani autorský vklad Martina Koláře (Zelené prasátko), Souboru Na poslední chvíli ZUŠ Ostrov (Ostrovské pověsti), Miluše Kudličkové (Kocour v botách), Petra Dolly Doležala (The Canterville story), Jaromíra Popiela a D+B (Dlouhý, Široký a Bystrozraký) či Jaroslava Vondrušky (Měla babka čtyři jabka). Divadelní praxe ukazuje, že chcete-li dnes uspět na poli činoherního divadla pro děti, musíte připravit režisérovi a hercům takovou textovou předlohu, která bezprostředně umožní realizovat zamýšlený inscenační záměr. K tomu je často nutné pustit se (mnohdy i velmi odvážně) na pole autorské.

Známost pohádku Charlese Perraulta Kocour v botách převedli dramatičtější Zdeňka Dufková a Pavel Cmíral spolu s Miluší Kudličkovou (zároveň režisérka inscenace) do podoby rozhlasové hry, kterou doprovodil skladatel Karel Cón písněmi evidentně inspirovanými barokními hudebními postupy. Brněnské Divadelní studio Dialog II odvodilo stylizaci své inscenace právě ze zmíněné hudby. Inspirace barokem je čitelná v celém scénografickém řešení, a především v herecké stylizaci (zde se nejvíce daří Karlu Čechovi v roli Krále). Ta se pohybuje především na poli deklamačního herectví. Velkou otázkou zůstává, zda tento styl koresponduje s inscenovanou pohádkou a zda paradoxně nezvýrazňuje jistotu nedivadelnosti a nedramatičnosti původně rozhlasové předlohy.

Novela Oscara Wildea Strašidlo cantervill-

ské se objevuje v rozličných dramatizacích na českých divadelních prknech (zejména amatérských) poměrně často. Ústřední téma předlohy – střet anglické tradice a šlechtické důstojnosti s americkým, tradice nerespektujícím pragmatickým racionalismem, traktuje autor především ve slovní rovině, prostřednictvím vytříbeného popisu a brilantní konverzace. Divadelní spolek Jana Nepomuka Štěpánka Chrudim se o divadelní ztvárnění této předlohy pokusil v adaptaci Petra Dolly Doležala, ve které je akcentována především zábavnost, směřující k dospělému publiku. Při zařazení na přehlídku se stal zřejmý omyl, ve kterém je soubor pochopitelně nevinně a který neprospěl ani chrudimským, ani přehlídce.

Inscenace podle známé pohádky K. J. Erbena Dlouhý, Široký a Bystrozraký Šumavského ochotnického spolku – ŠOS Prachatice je pokusem o interaktivní ztvárnění klasického příběhu, který klade důraz na otevřenou komunikaci s dětským divákem a probouzení jeho fantazie. Trpí však nedostatečným nastavením pravidel této komunikace, v níž se ve skutečnosti neumožňuje se publiku do hry plnohodnotně zapojit. Nedůslednost ve výrazových prostředcích (na jedné straně podněcování dětské fantazie a na straně druhé doslovnost až popis) vede k rozpačitému výslednému tvaru, ve kterém se ztrácí i samotný příběh předlohy. Přes všechny nedostatky je prachatická inscenace sympatickým pokusem o neobvyklé ztvárnění klasické předlohy.

Hrátky s čertem Jana Drdy patří k titulům snad nejklaštějším. Divadelní spolek Scéna Libochovice v režii hostujícího Jaroslava Kodeše se k tomuto titulu postavil čelem a se vši vážností. Na jedné straně jde o nesporně solidně vystavěnou inscenaci, nepostrádající vztahy mezi postavami ani dramatické situace, na druhé straně se však inscenace v ničem nevymaňuje ze zažité inscenační tradice, byť v zásadě nekopíruje prolulou filmovou verzi. Inscenaci by rozhodně prospěl větší spád a temporytmus, zvláště směrem k dětskému divákovi. Výrazným kladem jsou výkony Jiřího Dědourka v roli Martina Kabáta a Jana Pokorného jako Lucia.

Soubor Na poslední chvíli ZUŠ Ostrov přivezl na Popelku inscenaci Ostrovské pověsti pod vedením Lucie Veličkové. Scénář je jakýmsi pokusem o záznam událostí, které jsou spjaty s místem, ve kterém mladí protagonisté žijí a které vidí prismatickým svým zkušeností. Důležitější však je nahlédnutí do metody společné práce tohoto talentovaného kolektivu. A je to nahlédnutí vtípné, nápadité a radostné, nesoucí všechny rysy dramatické výchovy v tom dobrém slova smyslu.

Kuře Čtvrtka, kterého je jen půlka, rozhodně není žádné ošklivé káčátko. Když pochopí, co ho čeká, vezme osud do svých rukou a jako typický outsider vyrazí do světa splnit si svůj vlastní sen. Doplatí však na sobekost a na své přesvědčení, že nikomu nepomůže. Právem

ho za to čeká spravedlivý trest a jako memento jej můžeme vidět jako korouhvičku nad věžními hodinami v každém městečku. Tento až hororový příběh nám zprostředkoval Divadelní spolek Trdla při O. S. Thalia Vyškov ve svižné, s nadsázkou hrané, komunikativní a nápadité inscenaci (režie Olga Pítelová a Ivana Šmelová), která pobavila malé i ty větší diváky.

Jihlavský soubor De Facto Mimo na Popelce uvedl hru Martina Koláře (volně na motivy knihy Bély Horgase) O zeleném prasátku. Tato nápaditá a jazykově vytříbená předloha pracuje s prostinkou výchozí situací o prasátku, pronásledovaném loupežníky – která je jí však jen záminkou ke gejzíru gagů, slovních hříček, dadaistických vtípů a ironických zcizení (režie opět Martin Kolář). I díky sehranému a energickému souboru jde o inscenaci vysoké divadelní kvality, která však přesto – díky zmíněné ironii a parodičnosti jako základnímu principu inscenace - vzbuzuje dojem, že v podstatě komunikuje lépe s dospělým, než s dětským divákem.

Autorská pohádka Jana Šváchy O tlusté Matyldě je vítězným titulem minulého ročníku autorské soutěže Oříšky pro Popelku. A to právem. Jedná se o hru tématicky čistou, s neotřelým, originálním, ale jasným a srozumitelným příběhem. Nepostrádá humor a nadsázku. To vše se promítlo i do samotné inscenace (režie Jan Švácha a spol.), která je přehledná a komunikuje s dětským divákem. Výrazným kladem je rovněž scénografické řešení, které nepostrádá funkčnost a nápaditost. Problémem je především režijní domyšlenost vztahu Břichobola a Matyldy a přehledné řešení závěrečné scény. Divadelnímu spolku Tyl Rakovník se však v zásadě podařilo realizovat inscenaci, která nese pečeť vysoké kvality.

Předloha Vlastimila Pešky vytvořila základ inscenace Divadelního spolku VOJAN Libice nad Cidlinou Měla babka čtyři jabka, která je určena nejmenším divadelním divákům. V tomto smyslu se libickému souboru dařilo výtečně. Jasně určený příběh, suverénně zvládnutá režie (Jaroslav Vondruška) a sehraň herecký kolektiv, který bravurně zvládá nejenom postavy příběhu, ale i polohu autentické hravosti, jsou nesporným kladem představení. V kontextu amatérského divadla je však zcela výjimečně zdařilé scénografické řešení, včetně loutek (Lucie Auerswaldová-Babáková), které je pro vyznění inscenace určující. V současném divadle, a to i profesionálním, je jen málo inscenací, které by takovým způsobem oslovilo nejmenšího diváka.

Jak již bylo zmíněno, letošní rakovnická Popelka předčila svou kvalitou očekávání a přinesla to nejlepší, co se za poslední roky na této národní přehlídce urodilo. Nedělám si iluze, vím, že se zde prezentuje jen špička onoho pověstného ledovce. Zaplať Pánbůh však za něj. Kéž by tomu tak bylo i v budoucnu a Popelka si to mohla užívat i nadále...

Milan Schejbal